II. Část: písničkaření

Nejprve se musím omluvit za ne úplně etický přístup k psaní této kapitolky – budu totiž psát v první osobě. Jsou to přeci jen mé zkušenosti a tak budu raději čelit výtkám stran narcismu, než výzvám k zveřejnění, kde jsem ony zážitky slyšel. Děkuji za pochopení…

Tak tedy postupně a pokud možno i stručně. Pocházím z hudební rodiny (více netřeba opisovat ze serveru osobnosti.cz). Chodil jsem osm let do hudební školy (LŠU, dnes ZUŠ nebo naopak). Hrál jsem i v orchestru, a protože jsem z Kolína – nešlo jinak, než se účastnit i Kmochova Kolína, což pro přespolní znamená i procházet ve velkém průvodu městem. Celé to tu zdlouhavě, i když zajímavě (jak praví Cimrmani) vyprávím proto, že pokud se člověk v tu a tam se objevené recenzi dočte, že by to chtělo minimální hudební vzdělání – pochopitelně se otvírá kudla v kapse a vztek je snad pochopitelný (když už ne ospravedlnitelný)…

V pubertě jsem se krátce věnoval bigbeatu – jako asi každý, kdo nebyl „depešák“. Ovšem minimálně od sedmnáctého roku svého života jsem se už věnoval nebo minimálně směřoval k folku a country. Začalo to muzicírováním s kamarádem u kytary a původně ještě i kláves. Tak nějak podvědomě nás to vždy vedlo k vlastní tvorbě a zde se hned ptám = není to prokletí přímo Salierovské, že člověk umí ocenit vysokou kvalitu (nemyslím teď zrovna Dylana) a přesto jí není schopen tvořit na laťce podobné? A na to navazuje otázka další = má to znamenat (jak se i vyjádřili mnozí kolegové s kritický postojem), že mám přestat tvořit nadobro? Upřímně řečeno = toto věčné srovnávání – není to náhodou důsledek, jak hodně nám to vtloukli do hlavy většinou už od školky? A není jen tak na okraj toto srovnávání kořenem a podstatou naprosté většiny depresí? Copak může hrát fotbal jen vítěz mistrovství světa? Copak může basket hrát jen vítěz NBA? Nejde si jen tak začutat na plácku před barákem – prostě pro radost z pohybu. Musíme hrát všichni tak dokonale jako Jan Matěj Rak? Nešlo by alespoň ve folku odfiltrovat to akademické prostředí? Nemám nic proti Super star a podobným soutěžím, ale upřímně řečeno – nezačali si výše zmínění pánové tak trochu hrát na smrťáka Klezlu a nyní i nově na Nově Paľa Haberu?

Pokročme dál – počet vlastních písniček se utěšeně zvětšoval a tu vznikla i myšlenka na natočení jakéhosi dema – tenkrát samozřejmě ještě na kazetu a v podstatě live metodou na příšerném chrchlátku místo mikrofonu. Páni kritici – tohle byste měli slyšet!!! To byla teprve hrůza! Ale vážně jde u tvorby tak strašně moc o kvalitu záznamu a následně i mixu a masteringu a já nevím, co ještě se dá na pozdějším CD kritizovat?! Kazety byly nakonec natočeny 3 a byly plné písniček, motivů a nápadů… Neumím to přesněji popsat, ale dodneška

jsem na ně tak trochu hrdý a tak trochu se za ně stydím… Prožili jste něco podobného? Vnímáte ten emocionální vztah k těmto svým hudebním „dětem“? Já jen pro pochopení, na co vše svojí kritikou autorům a často i těm stejným lidem v podobě interpretů – saháte…

Přiznám se, že mám zřejmě nějakou podvědomou potřebu mírně provokovat (viz i toto psaní) a taky ve mně v té době ještě zůstalo trochu revolty ze studentských let a tak když se naskytla možnost natočit si pár písniček ve studiové kvalitě = mno, spíš studiovým způsobem, protože technika byla pořád prachbídná – šlo ale o záznam jednotlivých stop, jejich úpravu atd. použil jsem umělecké jméno Villon (jen stručně – kdybyste tušili, co já si všechno kvůli přezdívce vyslechl = ukradené – až nactiutrhačné apod. Jeden z mála, kdo mi udělal radost, byl Wabi Daněk, když jsem to s ním jednou řešil, řekl:“Na to se vyser, já zase Wabiho ukradnul Ryvolovi!“ a mimochodem, i pro Villona to byla přezdívka, pocházející ze starofrancouztiny a znamenající „šibeničník“ – jeho pravé jméno bylo François de Montcorbier nebo François des Loges a jméno Villon převzal od pařížského kaplana Guillauma de Villon, nejspíš z vděčnosti). No a CD jsem ještě ke všemu nazval „To nejlepší z Ondry Villona Vejsady“ a přidal k tomu pár zdigitalizovaných záznamů původních demáčků a taky trochu grafiky – to pro použití v PC. Byl to pokus mimo jiné i o nadhled a cosi jako recesi… Kdybyste opět tušili, co já si všechno vyslechl a přečetl. A tak se ptám = má cenu vůbec tohle řešit? Jak to asi na autory působí, když se hodnotí i mimo hudbu stojící podružnosti?

Jedna z mála světlých chvilek byla na již zmíněném Country Rádiu a právě s panem Kellerem (proto také na něho nedám dopustit, i když mu v poslední době rozumím nějak méně a méně) – v pořadu Hudební kurýr. Víte, jak tohle naopak zahřeje a povzbudí k další práci? Alespoň mne určitě to vedlo i k mnohem větší odpovědnosti a také pokoře = vytratila se recese a z Villona jsem udělal jen ono V. – abych zůstal alespoň trochu věrný odkazu a přesto příliš neprovokoval. Zase otázka – uvědomují si kritici, že mohou začínajícím autorům a interpretům tak hodně pomoci se směrováním jejich tvorby, než je srazit a zašlapat?

Já vím, že budou chtít namítnout, že je to jejich způsob pomoci, že nejhorší je, když se o někom nemluví a tak také ukazují, co podle jejich názoru vůbec cenu nemá. Jenže = cítíte ten rozdíl, když se někdo takto „otře“ třeba o Jarka Nohavicu, který koncertuje a vydává CD dál, a když to slízne někdo, o kom se nikde jinde nepsalo a třeba už dlouhou dobu psát nebude? O opisování autorů z minulých prací (aby se neodchylovali) vím - ze své práce - své… Myslíte, že se tento chudák může někde „vyhrát“ jak často s oblibou doporučujete? Kdo ho kam pozve, když se o něm píše, že je to humus, co? Vaše vyjádření mají neskutečnou váhu, chápete?

Nechci už v osobní historii pokračovat nějak systematicky a chronologicky, abych neztratil i těch pár posledních čtenářů, kteří se dostali až sem – šlo mi hlavně o pochopení kořenů a vztahů.

Mockrát jsem totiž četl údiv kritiků, když se autoři ozvou, že jim bylo pošlapáno i to málo, čeho si na své tvorbě sami vážili apod. Vážně si myslím, že je na místě otázka k tvorbě kritikově = kolik práce to dalo, na rozdíl od autorů a interpretů, jemu? Jak o své práci smýšlí on? Občas mi totiž přijde, že se vše odehrává i v opačném gardu a to v tom případě, kdy je haněn kritik za jeho práci = vztekají se totiž úplně stejně ;-)

Zkuste se, moc prosím, nyní vžít do oné situace = CD je na světě, v rádiu už se taky hrálo, pár koncertů proběhlo – hlavně Porta s nulovým výsledkem (což chápu a nedivím se – v té době tedy). Co dál? Jak postupovat? Poprvé se začala vynořovat úvaha, která by měla být podstatou mého psaní = existují umělci, kteří mohou tvořit do šuplíku či doma vskrytu. Jenže – jak dlouho vydrží písničkář „žít“, když hraje občas a většinu času tvoří „do zdi“? Ono totiž nejde čekat, až Vás jednou za rok někam pozvou – trénovat je potřeba minimálně 2xtýdně!

Zkrátka – věřte mi, že všechno, co mě napadlo, jsem vyzkoušel = samozřejmostí je web (dnes k tomu přibyl i fan či fun club na facebooku), prezentace na hudebních serverech (pro Folktime jsem začal dokonce i psát) – v trochu naivní snaze jsem vyzkoušel i folkovou konferenci (naivní byla v tom, že jsem očekával rady od skutečných profíků a věřte, že to byly přesně moje pohnutky – nechat si poradit, nasměrovat) = tam jsem to ale dostal! Dovolte raději jen jeden příklad za všechny (jakási Lucka Minarčíková mi psala a já to raději nyní zkrátil):

„Jezismarja, to snad neni mozny tenhle clovek. Ano, mas pravdu, vsichni jsme uplne blby a absolutne tomu nerozumime, tak si bez nahravat s profikama, sloz si nejlepsi duo na svete s Anickou Dajdou a uz proboha prestan otravovat. Bude moc fajn, kdyz si ten svuj web smazes, to je opravdu skvelej napad, s tim svym "uprimnym" dekovanim za kritiku jdi uz taky nekam a hlavne uz zmiz, at si tady na pandore muzou konecne vsichni oddechnout.“

Na druhou stranu bych rád jmenoval třeba Zubříka – z jeho rad (taktně psaných soukromě na email) žiju dodnes.

Zkrátka – řekl bych (a teď se budu zase hnusně vytahovat – víc už pokazit ve stylu stejně nemohu), že po všech těch útrapách jsem dosáhl svého. Hrál jsem v posledních letech v průměru třeba i 10x za rok – což jsem king mezi neznámými písničkáři, jak jsem zjistil (a počítám tam skutečné koncerty, ne hraní u buřtíků a ohně)! Poděkování je potřeba vystřihnout klukům z Nestíháme, Honzíkovi Rothovi, Janě Štěpánkové a dalším a dalším podobným nadšencům – nezištným a nesobeckým, kteří ale mají organizační schopnosti a možná i trochu lepší zázemí…(o účasti v TV, rádiích, úspěších v soutěžích apod. už mluvit nechci –

vytahování, jako corpus delicti stačilo i tak dost)

A teď už zcela konkrétní bolístka = po určité době „vyhrávání se“ jsem zamířil již do pořádného studia a natočil oficiální CD. Práce na něm mi trvala celý jeden rok! Jde o toto = peníze netisknu, z práce jsem se vracel večer, mám rodinu a v té době i malého synátora. O tři roky později jsem nashromáždil dostatek materiálu k vydání i CD live = ano skutečného záznamu z různých míst a pochopitelně v různé kvalitě. Tato práce trvala trochu méně – zato je tam mnohem více živosti, což je zejména u folku (podle mého) nezbytnost.

Přátelé – co já se o sobě dočetl! A zdůrazňuji, že o SOBĚ – k hudbě jsem se toho moc nedozvěděl – většinou trochou více slov zazněla vyjádření, buď líbí, nebo nelíbí, ale víc už jsem asi ani nečekal a upřímně řečeno = časem se vykrystalizoval můj pohled na věc a moc si už do hudby mluvit nedám, myslím tím v zásadních věcech – detaily si poslechnu samozřejmě pořád rád. A za další – o chybách vím mnohem lépe, než kdo jiný. Ono to možná tak asi nevypadá, ale já nejsem ani hluchý a ani s odpuštěním blbý = jen to prostě líp nedokážu. Ono totiž - kdo může trénovat 8 hodin denně jako Žamboši? Přeju jim to, ale dílem i trochu závidím – já musím vypadnout ráno před půl sedmou z baráku a večer se po šesté vracím – nevím, jak to dělají – budiž jim to přáno!

Nikde jsem se například nedočetl, že na studiovém CD je minimálně v jednom případě použit místo basy syntezátor se zvukovým fontem basy, protože v jednu chvíli hraje tak vysoko, že by to normální basa nezahrála – všimli jste si toho, paní odborníci vůbec? Nebo je to tím, že třeba Pavel Rada mi dal (pro přesnost ale za to CD live) jednu hvězdičku s poznámkou, že se asi trochu lepším, protože už doposlouchal až do konce (dokonce) dvě písničky?! Vážně si může někdo udělat úsudek po takto nedoposlouchaně-odfláknuté práci? Nebo to byla recese či ironie a já ji nepochopil? I to je možné, protože jinak je to vážně katastrofa!!! A co říci na komentáře typu „rozladěná kytara v závěru“? Víte, při koncertu se kytara rozladí – třeba Jarek Nohavica má kytaru nevím za kolik a ta mu vydrží naladěná celý koncert – já na podobnou nemám (a tak se snažím dolaďovat během hraní, ale vytáhnout ladičku a říct „sorry, teď ladím“ – to jistě chápete, že není to pravé, že?!), mám zase ale tu svoji podepsanou právě od Jarka a proto se jí nevzdám! Promiňte…Anebo co třeba Džexna – domíchaný frenetický potlesk u živého CD?! Pak by tedy stálo za to si poslechnout video na youtube z letošní Stodoly Michala Tučného (kde jsem vyhrál hlasování v soutěži o možnost si v Hošticích zahrát – když už se tu vytahuju), protože tam by naše slavná Majkla Džexna zjistila, že jsem zřejmě vytvořil i nový zvukový font (pokud tedy tuší, co to je) „Ondřej umí“, protože to se tam několikrát ozývá a já to opět zřejmě šikovně domíchal – aby znovu živák zněl s frenetickým davem (to jako velké ovace – pokud Vás taky nebaví ty cizí termity, který pak zněj kosmicky). A na závěr ještě jedna bolístka = po tom všem, co jsem popsal = jakási Brigita kytka Vidimská (podle příjmení asi tuším) napsala jako reakci na poslech mé práce: „Za co, soudruzi? Za co?“ Přiznám se, že tohle mi už nedalo a zatoužil jsem napsat pár slov autorce ve smyslu – kolik toho slyšela ona, jak je to myšleno atd.

Zdůrazňuji – ne ve zlém, ale neumím si představit, co se odehrává v mozku homo sapiens sapiens, když udělí opět jednu hvězdu a pak napíše toto. Jenže ouha – já jsem na Netu nenašel ani zmínku (kromě pár článků na Folktime) o člověku tohoto jména!!! Ani starý dobrý Google nepomohl! Tak jsem ani reagovat nemohl…to nás to ale hodnotí mediálně profláknutí lidé, že?! (je mi samozřejmě jasné, že se ihned ozve deset lidí, kteří budou tvrdit, že ji znají už léta a že toho dokázala mnohem víc, než já = je to možné, ale já jsem to nezjistil a to jsem se prosím pěkně živil jako mediální analytik a třeba o onom CD Dylana se říká, že se nedá na Internetu najít – nevím no, já ho našel za 5minut.) Nemohu se zbavit dojmu, ale kolegové – jestli Vás to nebaví, tak poslouchejte třeba techno anebo pouze své oblíbence a jakmile zaznějí první tóny, které se Vám nelíbí – netrapte se už dál a nechte to k poslechu jiným, ju? Díky…

III. Část: Co bych já navrhoval aneb poučení z krizového vývoje

Abych se sám nechoval tak, jak se mi na kriticích nelíbí, tedy, že kritizovat umí každý, ale poradit málokdo – pokusím se alespoň o nějaká konstruktivní doporučení. Nejprve ale možná vzniká otázka v myslích čtenářů – co bych jako chtěl? Slávu? Peníze? Víte, po těch letech nejsem naivka a ani snílek. V podstatě se dá říct, že „bojuji“ za (nejen) své místo pod sluncem folku. Já osobně si ideál představuji třeba tak, že bych hrál alespoň 2x měsíčně. Možná moje psaní působí hořko-smutně, ale on to opravdu není POUZE nářek typu – nikdo mne nechce učinit slavným…je to spíš = udělal jsem všechno, co mne napadlo, co mi doporučili… – myslel jsem, že jsem v slepé uličce sám, ale oni to kolegové prožívají obdobně = vážně chcete, kritici tvrdit, že jsme všichni střeva a máme se jít zahrabat?

Před delším časem jsem četl úvahu o tom, že folk vlastně není mrtev (tuším, že v Literárkách to bylo). Ano je to pravda – koncerty třeba Jarka Nohavici jsou beznadějně vyprodané (problém trochu je, že jsem několikrát četl vyjádření, že už vlastně do folku nepatří…). Byl jsem teď třeba na koncertu bratrů Nedvědů, který byl mimochodem také během chvíle vyprodaný, a tam mi došla ještě jedna věc. Nechci se nikoho nějak příliš dotknout, ale když jsem si prohlížel, kdo to na ně přišel = upřímně řečeno lidé kolem 35 byli nejmladší… Začínám být bytostně přesvědčený, že český folk je ve stavu podobném „dechnu“ – tedy dechové hudbě. V Kolíně to bylo, jako další díl sejdeme se na Vlachovce. Nakonec - proč ne? Nevadí mi být cosi jako hudba do skansenu, jenže jak se mohou neznámí písničkáři, netěžící ze staré slávy vniklé za totality, prosadit? Co, prosadit – jak o sobě dát vědět?! Tihle posluchači mají vztah k počítačům a Internetu jako já k logaritmickému pravítku! O Facebooku a podobných novotách ani nemluvě. Zde je tedy mé první doporučení, ke kterému mne v podstatě přivedla korespondence s Petrem Novotným (také zásadní vyjádření a úžasné směřování člověka, který ví velice dobře,

jak to u nás chodí) = v dnešní době se vše točí až příliš kolem peněz – co takhle zaměřit pozornost na nové talenty, hledači hlav showbyznysu? Je to vážně tak velký problém, aby agentury, které zastupují již známé umělce, přidali do svého portfolia (moderně řečeno) i nějaké nové a dali jim šanci? Myslíte, že by se Vám Vaše investice opravdu nevrátila?

A co třeba již zmínění folkaři se známým obličejem? Je to vážně tak těžké, aby si celebrity brali předskokany? Proč hraje Jarek sám? A co Wabi, Žalman, Plíhal, Samson, Dobeš atd.? Kdyby každý měl třeba jen na jeden měsíc jednoho předskokana – nepostavila by se nám na nohy celá nová generace písničkářů? Ono totiž (opět podle mne) málokterý umělec je dobrý manager a kromě toho prodávat sám sebe, je komplikované. Nešlo by se na chvíli svézt na vlně s někým schopnějším? Kde jinde hrát? Kam se pořád vnucovat? Jak se někdo o mně dozví, aby mne pozval sám?!

V zoufalství jsem si založil své vlastní Internetové rádio (trochu to neguje mou úvahu o vrstvě posluchačů – já vím, ale popisuji teď zase chvilku své vlastní zkušenosti). Vysílal jsem přes rok a v rámci možností jsem měl časem i slušnou základnu pravidelných posluchačů (pro hnidopichy – ne, nehrál jsem jen své písničky = šlo o folk, prokládaný veselými hláškami a povídkami). Jenže ouha = ozvala se Osa a já nevěřil vlastním očím. Ne, nevymýšlím si, ale realita je takováto = když jsem autor i interpret (zdůrazňuji) NEREGISTROVANÝ u Osa ani Intergramu apod. a nechám své písničky (mp3) volně stahovat zdarma – je vše v pořádku. Pokud ale ty samé písničky pouštím po Internetu (stream) – jedná se už o vysílání, které je zpoplatněno – mě by to vycházelo tenkrát asi tak na 15 tis. měsíčně – to pro prevenci, že bych vysílal někoho, kdo je již registrován (o zasílání playlistu se ani zmiňovat nebudu). No, a kdybych hrál ony své písničky, tak kdybych byl registrován u Osy, pak by mi nějaké drobné vrátili – po zaplacení ceny za registraci samozřejmě. Jenže já o takovéto podpoře něčeho s čím nesouhlasím, neuvažuji a tak bych pouze platil a zpátky bych nedostal NIC!!! Není to tak trochu ujeté a postavená na hlavu? Nešlo by něco udělat s legislativou? Kdo chce, hledá způsoby, kdo ne – důvody…Tolik moje další doporučení…

Poslední – spíš prosba – hodně naivní a romantická idea je tato = kromě Folktime nám už toho moc nezbylo – pojďte se dohodnout, že se budeme upozorňovat na zajímavé akce a třeba nové kapely a interprety a vykašleme se na kritizování a dloubání se do žeber. Co Vy na to? Jak to asi působí, když si člověk (třeba neznalý naší folkové smetánky) přečte článek „Písně hrůzy od Radůzy“ nebo „Cemento mori“???

Howgh

Váš grafoman - Ondřej V. Vejsada

P. S.: A ještě k diskusi, která se nepochybně rozeběhne pod tímto článkem. Vaše vyjádření beru jako zveřejnění Vašeho postoje a názoru k danému tématu. Pokud budete chtít, abych se k něčemu vyjádřil osobně – prosím, pište mi na email přes webové rozhraní zde = http://www.folktime.cz/index.php?option=com_chronocontact&chronoformname=tiraz_vejsada = rád odpovím. Abych totiž reagoval na nějaké anonymy pod textem, jsem snad už dost starý – doufám, že se ovládnu… Děkuji za pochopení… Přeji všem vše dobré!